

Miljøtilladelse

- efter § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*

**Toftegård
Svinebruget
Møllebjergvej 3
7441 Bording**

Afgørelsesdato: 18. maj 2022

Copyright

Ortofoto (fra 2015 -) indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
HISTORIK	6
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	6
VILKÅR	7
LOVGRUNDLAG	10
BIAKTIVITETER	10
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	10
GYLDIGHED	10
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	10
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	11
PLACERING AF ANLÆGGET	11
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	12
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	14
NATUR	15
PÅVIRKNING AF NATUR	15
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	18
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	18
FORURENING OG GENER	19
GENERELLE GENER	19
LUGT	19
AFFALD	22
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	22
TRANSPORT	23
SPILDEVAND	24
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	24
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	25
BAT – REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	26
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE	26
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	27
KLAGEVEJLEDNING	27
INTERESSENTLISTE	29

BILAG.....30

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	18778009
Husdyrbrugets navn	Toftegård
Beliggenhedsadresse	Møllebjergervej 3
Postnummer	7441
By	Bording

Ansøger

Ansøgersnavn	Finn Grønbaek Pedersen
Ansøgeradresse	Teglgårdsvej 25
Ansøgerpostnummer	7441
Ansøgerby	Bording
Ansørgertelefon	40871007
Ansøger-email	25@nedergaard25.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	27428843
Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Konsulentnavn	Per Lousdal
Konsulentadresse	Birk Centerpark 24
Konsulentpostnummer	7400
Konsulentby	Herning
Konsulenttelefon	96296641
Konsulent-email	pl@sagro.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7560011083
CHR numre	96418

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 1av - Engesvang By, Engesvang
Matrikel: 1c - Engesvang By, Engesvang
Matrikel: 1ac - Neder Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 1ad - Neder Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 10b - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 10d - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 11 - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 1ab - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 1ae - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 1s - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2ab - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2ac - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2af - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2b - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2h - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2n - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2v - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2æ - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 2ø - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 4d - Over Julianeheide, Engesvang
Matrikel: 9b - Over Julianeheide, Engesvang

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 20. december 2021 modtaget en ansøgning om en § 16b-miljøtilladelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Møllebjergervej 3, 7441 Bording.

Ansøger har på nuværende tidspunkt tilladelse til en produktion af søer, smågrise og slagtesvin. Imidlertid er staldene til søer blevet lavet om til slagtesvin, hvilket med denne ansøgning søges lovliggjort. De eksisterende bygninger ændres ikke, ud over at inventaret i to af staldene er skiftet ud, så det er egnet til slagtesvin. Gulvprofilerne i de tre svinestalde er uændrede.

I stald 1 sker der ingen ændringer ud over, at der søges om flexgruppe for smågrise og slagtesvin, hvorved antallet og sammensætningen af smågrise og slagtesvin frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne.

I stald 2 er inventaret ændret, så stalden nu er indrettet til slagtesvin med fulddrænet gulv. Der er ikke ændret på gyllekanalerne.

I stald 3 er der også indsat nyt inventar, så stalden nu er indrettet med delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv. Der er heller ikke i denne stald sket ændringer i forhold til gulvet.

Endelig ønsker ansøger at opføre en ny gyllebeholder på ca. 2.200 m³, nord for de eksisterende svinestalde.

Husdyrbruget vil med denne ansøgning opnå et samlet produktionsareal på 1.361 m², til produktion af svin – et produktionsareal, som er 45 m² mindre end i nudriften.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en afgørelse om ikke VVM-pligt fra den 11. oktober 2006. Tilladelsen var på 230 årssøer, 5.650 smågrise (7,2 – 30 kg) og 5.550 slagtesvin (30 – 104 kg).

Nudrift

Den 10. oktober 2019 blev der anmeldt et skift i dyretype, og den gældende tilladte nudrift er på 230 årssøer, 5.650 stk. smågrise (7,2 – 30 kg), 9.500 stk. smågrise (10 – 30 kg), 9.500 stk. slagtesvin (30 – 40 kg) og 2.442 stk. slagtesvin (30 – 104 kg).

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Møllebjergervej 3, 7441 Bording, med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at en ansøgte gyllebeholder på ca. 2.200 m³ er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Miljøtilladelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

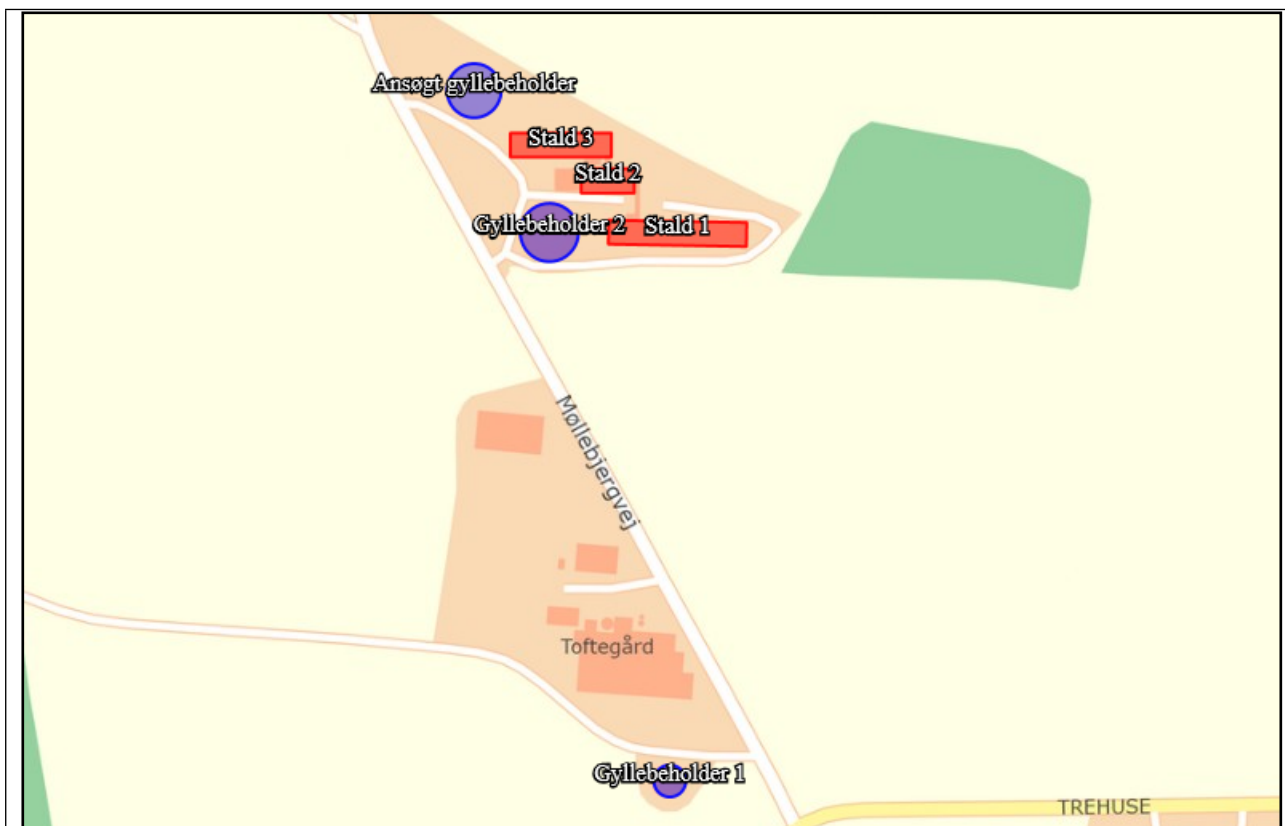
Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	828	Mekanisk ventilation	6 m	(#473895) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	674
Stald 2	323	Mekanisk ventilation	6 m	(#473896) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	273
Stald 3	606	Mekanisk ventilation	6 m	(#473892) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	414
Sum						1361

Opbevaringslagre						
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger		Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift						
Gyllebeholder 2	Flydende					664
Gyllebeholder 1	Flydende					200
Ansøgt gyllebeholder	Flydende					574

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Husdyrbruget skal have procedurer for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler, og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist være formuleret i en beredskabsplan – jævnfør vilkår 6 – og/eller i en drifts-logbog.
6. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest tre måneder efter miljøtilladelsen er meddelt, og indeholde en skitseret afløbsplan.
7. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
8. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-

Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (<https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf>).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

9. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkraV. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 230618, version 4, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 29. april 2022.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*^{iv} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøtilladelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Naboer og andre berørte er den 15. marts 2022 blevet orienteret om ansøgningen med 14 dages frist for kommentarer. Orienteringen gav ikke anledning til nogen bemærkninger.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den 18. maj 2022, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> den 19. maj 2022. Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger på adressen Møllebjergvej 3, 7441 Bording.

Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Produktionsanlægget ligger cirka 520 meter nord for Bording by, der er nærmeste byzone, og ca. 4,8 km nordnordvest fra nærmeste sommerhusområde. Nærmeste samlede bebyggelse ligger cirka 4 km nordøst for produktionsanlægget – området er også er det nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, se kortbilag 2. Nærmeste nabobeboelse (Trehuse 9, 7441 Bording) ligger ca. 385 meter sydøst for det nærmeste staldhjørne. Nævnte ejendom er uden landbrugspligt.

Udvidelsen/ændringen finder sted i eksisterende bygninger – dog opføres der en ny gyllebeholder nordvest for stald nr. 3.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav er overholdt.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes. Ikast-Brande Kommune vurderer også, at gyllebeholderen på 2.200 m³ er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortællerværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmessigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånede smeltevandsslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakke nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer

Den nye gyllebeholder er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- bevaringsværdige landskaber
- større sammenhængende landskab
- geologisk bevaringsværdi
- Sø og å-beskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen

Stedet, hvor gyllebeholderen vil blive opført, ligger inden for en skovbyggelinje. Jævnfør *naturbeskyttelseslovens* § 17, må der ikke opføres bebyggelse inden for en skovbyggelinje. Forbuddet gælder dog ikke for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Gyllebeholderen placeres i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg, ca. 15 meter nordvest for stald nr. 3. Området er i dag beplantet med træer, og fremadrettet vil gyllebeholderen være delvist skjult af træer, og derved ikke være så synlig i landskabet.

Gyllebeholderen placeres også inden for en 200 meter-zone fra el-transmissionsnettets jordkabler. Energinet, Eltransmission, er blevet hørt, og de vurderer, at gyllebeholderen placeres i god afstand til kablet (ca. 100 meter) og har derfor ingen bemærkninger i den forbindelse.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe landskabets karakter og fortællerværdi i de udpegede landskabsområder
- at den nye gyllebeholder er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommen og placeres i tilknytning til ejendommens bebyggelsesarealer
- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Gyllebeholderen er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at opførelsen af gyllebeholderen ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området. Gyllebeholder vil med dens placering, størrelse og materialer, indgå som en naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift² fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2695,1	575,3	3270,4
Nudrift	1292,7	345,8	1638,5
8 års-drift	1292,7	345,8	1638,5

Der er således en meremission på 1.631,9 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar³- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

² 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

³ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *husdyrbru-
loven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbe-
skyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområ-
der. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er
omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *natur-
beskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og
overdrev, som er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniak-
følsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte
maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre
husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler
om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyr-
bruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**deposition
på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst til-
ladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug
udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt væ-
re 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år
inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 me-
ter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 me-
ter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000
meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-
2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det
eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år. I forhold til ka-
tegori 3-natur skal kommunen efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er
tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af,
om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet kan ikke stilles lavere end en
maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år som følge af ammoniakfordampningen fra hus-
dyrbruget.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen/ændringen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig ændret påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er et surt overdrev, som ligger i Habitatområde nr. 228 – Stenholt Skov og Stenholt Mose – ca. 4,4 km nordøst for produktionsanlægget.

Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden (kumulation).

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger ca. 2,9 km nord for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er en mose, som ligger ca. 400 meter vest for produktionsanlægget. Der ligger også en mose ca. 540 meter sydvest for anlægget. Til den nærmeste mose viser beregningen, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 0,3 kg N pr. ha pr. år. Beregningen til mosen, som ligger ca. 540 meter fra produktionsanlægget, viser en merdeposition hertil på 0,1 kg N pr. ha pr. år.

Ca. 290 meter sydvest for stald nr. 3 er der en eng, som er beskyttet i henhold til *naturbeskyttelsesloven* § 3. Der er også lavet en beregning hertil, som viser en merdeposition på 0,3 kg N pr. ha pr. år.

Med hensyn til ammoniakfølsomme skov, så ligger der ingen inden for 1.000 meter fra husdyrbruget – den nærmeste ligger ca. 1,6 km sydvest for produktionsanlægget.

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur også overholdt.

Naturområderne fremgår af kortbilag 3 og 4.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet.

Påvirkning af bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets^{vi} bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv findes i området. Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at det areal, der er omfattet af etableringen af en gyllebeholder i forbindelse med projektets gennemførelse, ikke er almindeligt omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelsen ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt
- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande

af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker – eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder Natura 2000-vandområder⁴ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes.

Forurening og gener

Generelle gener

I forhold til at begrænse eksempelvis lys, støv, støj, rystelser samt uhygiejniske forhold som følge af husdyrholdet og produktionen, opbevaringen og håndtering af husdyrgødning m.v. vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af det pågældende husdyranlægs placering samt afstanden til de nærmeste naboer.

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde. Det betyder, at beboere i landzone skal tåle en større lugtgener end beboere i landsbyer (samlet bebyggelse og lokalplanlagte boligområder i landzone) og i byzone.

Der er dog i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁵ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁶ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁷ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁸. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

⁴ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

⁵ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁶ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁷ LE: Lugtenheder

⁸ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, total set, som omkringboende udsættes for.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer betyder, at der er et lavere luftskifte i stalden som derved medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at kravene til maksimal lugtgener er overholdt.

Hvis der ud over det ansøgende husdyrbrug er andre husdyrbrug (med en ammoniakfordampning over 750 NH₃-N pr. år) nærmere end 300 meter fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 meter fra samme punkt på en enkeltbolig skal geneafstanden forøges – så vil der være en kumulativ effekt.

I nærværende sag er der ikke nogen kumulativ effekt, da der ikke er husdyrbrug inden for de ovenfor nævnte afstande, som medføre lugtgener til/påvirker de samme punkter som det ansøgende husdyrbrug.

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand er den ukorrigerede geneafstand korrigeret i forhold til placering af omboende (vindretning) og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation), samt eventuel lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Trehuse 9	0	FMK	138	138	438,5	Ja
Gl. Engesvangvej 9	0	NY	335	335	4089,4	Ja
Byzone	0	FMK	436,5	436,5	540,3	Ja
Byzone	0	FMK	436,5	436,5	540,2	Ja

Konsekvenszone: 592 m

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 592 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer (beboelser), der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings⁹- og klageberettigede. Ejere og brugere af beboelser inden for konsekvenszonen, samt naboer og beboere af beboelser beliggende på matrikler, der grænser op til matriklen, hvorpå produktionsanlægget ligger, er blevet orienteret om ansøgningen.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. I den forbindelse er det i det konkrete tilfælde væsentligt, at der typisk er vind fra sydøstlig retning på de tider af året, hvor temperaturen er højest, og lugtavgivelsen dermed som regel vil være størst. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Staldene er med mekanisk ventilation, som er i drift hele året. Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholdere og øvrig håndtering af husdyrgødning. Gylleomrøring og øvrig gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Den nye gyllebeholder placeres længere væk end 300 meter fra nærmeste nabo, og der er derfor ikke krav om fast overdækning i form af teltduk – gyllebeholderen etableres uden fast teltoverdækning. Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra beholderene. Dette vil være

⁹ Høringsberettigede naboer: Ejere og brugere af beboelser, beliggende på matrikler, som matrikulært grænser op til den matrikel/matrikler, hvorpå husdyrbrugets produktionsanlæg ligger. Det er Ikast-Brande Kommunes skøn, at det er af underordnet betydning at høre ejere af matrikler, uden beboelse, som grænser op til husdyrbrugets matrikler (både dem med og uden produktionsanlæg).

særlig markant i forbindelse med at beholdere fyldes, eller når de omrøres i forbindelse med udbringning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre område- /beboelsestyper i det konkrete tilfælde.
- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 7 for miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Affald

Ansøgers oplysninger

Det er meget begrænsede mængder affald fra husdyrproduktionen på ejendommen. Affaldet tages løbende med til lejers ejendom, Frederiksværkvej 2, 7441 Bording, hvor det opbevares og bortskaffes med affaldet fra den ejendom. Øvrigt farligt affald, som for eksempel lysstofrør, elsparepærer, oliefiltre, batterier, spraydåser m.m., samles ligeledes på lejers ejendom.

Eventuelle medicinrester, skarpe og spidse genstande opbevares i lukkede beholdere i forbindelse med foderladen i stald 2. Veterinært affald afleveres til en godkendt modtager.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen.

Døde dyr opbevares på betonspalter overdækket af et kadaverdækket ved en indkørsel til marken ca. 75 meter syd for indkørslen til staldanlægget. Placeringen af afhentningsstedet er valgt for at undgå at bilen fra DAKA kommer tæt på staldene. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dyrets død er konstateret.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{vii}* for erhvervsaffald efterlevs.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

Der er to tanke på ejendommen – en med diesel og en med fyringsolie. Tanken med fyringsolie er en 1.200 liter tank fra 2020, som anvendes i forbindelse med svineproduktionen. Dieselolietanken er på 2.500 liter – diesel bruges til traktorer.

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen. I et mindre omfang benyttes der rengørings og desinfektionsmidler i forbindelse med vask af stalde – disse opbevares i foderladen i samme bygning som stald 2. Eventuelle rester og emballager bortskaffes efter leverandørens anvisninger.

Medicin opbevares i et køleskab i forbindelse med foderladen. Veterinært affald afleveres til en godkendt modtager.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *olietankbekendtgørelsen*^{viii} skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ansøgers oplysninger

Der er to indkørsler til staldanlægget og derudover afhentes døde dyr ved en indkørsel til marken ca. 75 meter syd for indkørslen til staldanlægget. Øvrige indkørsler til ejendommen benyttes ikke i forbindelse med svineproduktionen. De anvendte indkørsler ses nedenfor:

I nedenstående tabel ses ansøgers forventede transporter i forbindelse med svineproduktionen på ejendommen:

Antal transporter	Ansøgt drift
Levering af foder	40
Transport af husdyr til og fra ejendommen	70
DAKA	52
Transport af gylle fra gyllebeholder til udbringningsarealer	160
I alt	322

Transporter til og fra svineproduktionen foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I forbindelse med udbringning af gylle kan det være nødvendigt med transporter i weekender og uden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Der ændres med denne ansøgning ikke på afløbsforholdene på ejendommen. Tagvandet fra de tre stalde løber ud på jorden, hvor det nedsiver. Der er ingen vaskeplads eller andre udendørs befæstede arealer, hvor regnvand opsamles.

Gylle – og vaskevand fra staldene – ledes fra staldene til gyllebeholder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget sker efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der er på husdyrbruget i forvejen to gyllebeholdere på henholdsvis 820 m³ og 2.630 m². Den mindste af gyllebeholderne har et overfladeareal på 200 m² mens den største har et overfladeareal på 664 m². Den ansøgte nye gyllebeholder på ca. 2.200 m³ vil have et overfladeareal på maksimalt 574 m². Derudover er der ca. 200 m² gyllekanaler på husdyrbruget.

Den mindste gyllebeholder er senest blevet kontrolleret i marts 2019 og den største i november 2015.

Ansøger oplyser

Med den nye gyllebeholder øges opbevaringskapacitet til ca. 5.850 m³ gylle. Den øgede kapacitet giver mulighed for at opbevare gylle længere tid, så det kan udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødernes behov. Der vil til enhver tid være opbevaringskapacitet til minimum ni måneder på ejendommen.

Kommunen vurderer

Ifølge *husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{ix} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelser, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT – reduktion af ammoniakemission

Anvendelsen af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Der er metodefrihed med hensyn til valg af staldtype og miljøteknologi.

BAT-niveauet i denne sag er fastsat som eksisterende stald, da der alene er tale om udskiftet inventar i eksisterende stalde – der sker ingen ændringer i gulvprofilerne.

Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 3.270 kg N pr. år, hvilket svarer til det samlede BAT krav. Derved er det vejledende BAT krav overholdt, jævnfør nedenstående tabel:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2695	575	3270
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2695	575	3270
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænserværdien vedrørende ammoniak.

Der er metodefrihed med hensyn til valg af staldtype og miljøteknologi. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 3.270 kg N pr. år, hvilket stemmer overens med Miljøstyrelsens vejledende BAT krav.

Ikast-Brande Kommune bemærker – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Ikast-Brande Kommune vurderer sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Miljøteknisk redegørelse

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøteknisk redegørelse for husdyrbruget Møllebjergvej 3, 7441 Bording. Redegørelsen er vedlagt som bilag 2.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest torsdag den 16. juni 2022.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Lis Paakjær
Landbrug og Landzone

Interessentliste

Følgende har haft udkast til afgørelse til gennemlæsning:

Ansøger: Finn Grønbæk Pedersen, Teglgårdsvej 25, 7441 Bording

Medejer: Kaj Grønbæk Pedersen, Teglgårdsvej 2, 7441 Bording

Lejer: Peder Rom Nielsen, Frederiksværkvej 2A, 7441 Bording

Konsulent: Per Lousdal, Birk Centerpark 24, 7400 Herning – e-mail: pll@sagro.dk

Øvrige der har anmodet om at få udkastet tilsendt:

-

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
  - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
  - Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: trnord@stps.dk

Medejer: Kaj Grønbæk Pedersen, Teglgårdsvej 2, 7441 Bording

Lejer: Peder Rom Nielsen, Frederiksværkvej 2A, 7441 Bording

Konsulent: Per Lousdal, Birk Centerpark 24, 7400 Herning – e-mail: pll@sagro.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Møllebjergervej 3, 7441 Bording

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 4: Arealer registreret som beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3

Bilag 1: Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

Bilag 2: Miljøtekniske redegørelse for Møllebjergervej 3, 7441 Bording

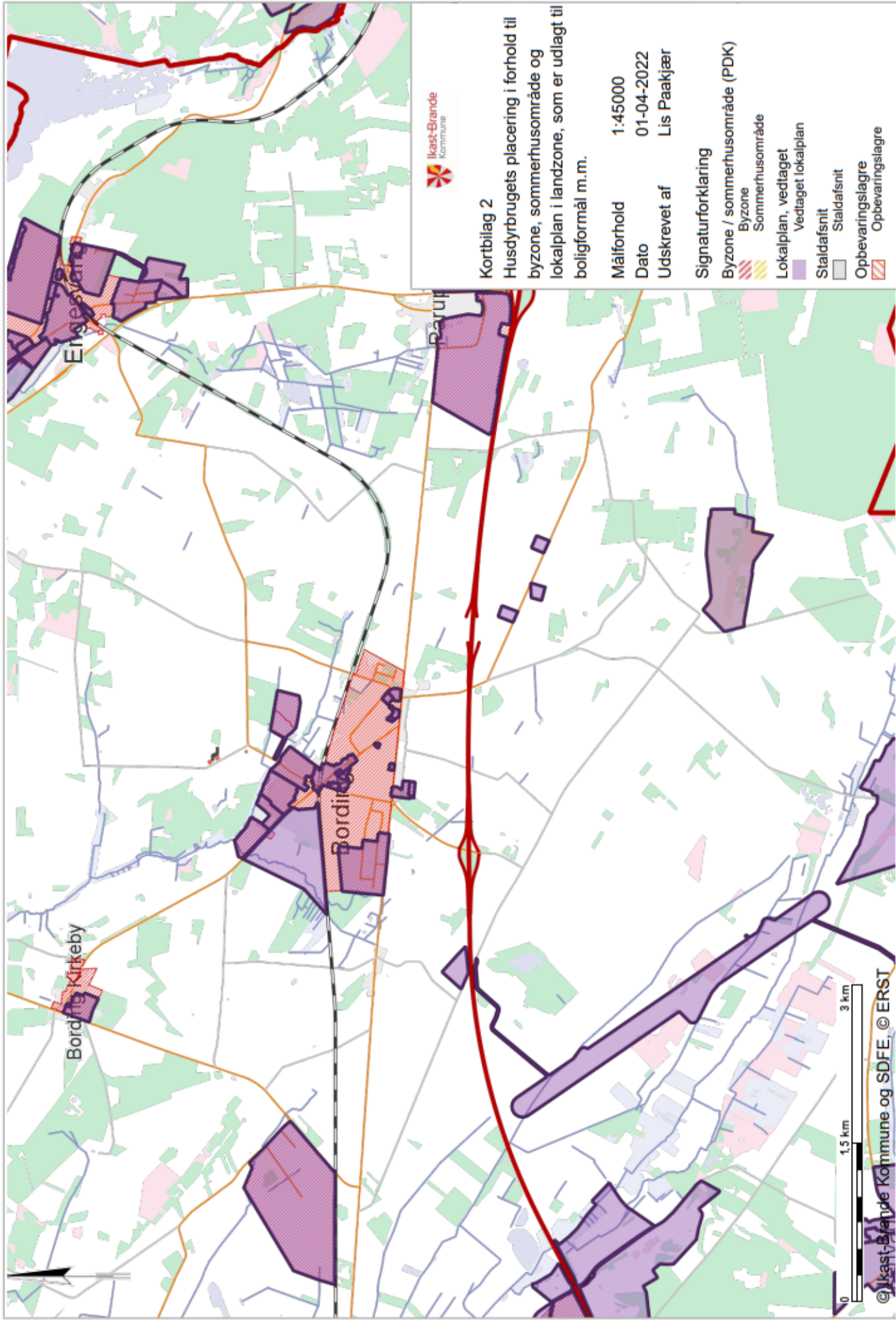
Kortbilag 1

Situationsplan over husdyrbruget, Møllebjergrvej 3, 7441 Bording

Bygningsnr.	Anvendelse
1	Slagte- og smågrisestald
2	Slagtesvinestald
3	Slagtesvinestald
4	Gyllebeholder, 820 m ³
5	Gyllebeholder, 2.630 m ³
6	Ansøgt gyllebeholder, 2.200 m ³

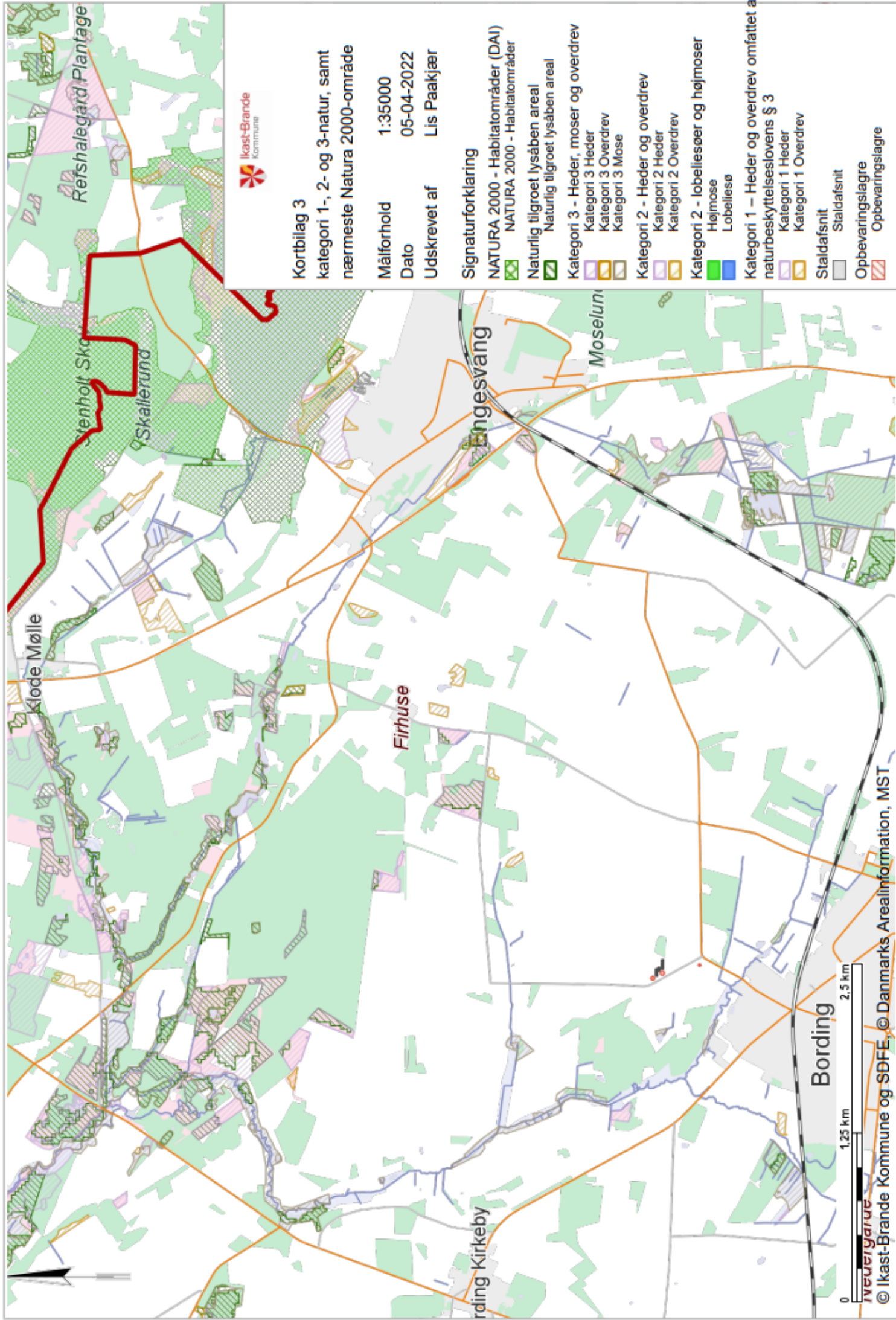
Kortbilag 2
 Husdyrbrugets placering i forhold til
 byzone, sommerhusområde og
 lokalplan i landzone, som er udlagt til
 boligformål m.m.

Målforhold 1:45000
 Dato 01-04-2022
 Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

- Byzone / sommerhusområde (PDK)
- Byzone
- Sommerhusområde
- Lokalplan, vedtaget
- Vedttaget lokalplan
- Staldafsnit
- Staldafsnit
- Opbevaringslagre
- Opbevaringslagre

Kortbilag 3

kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Målforhold 1:35000

Dato 05-04-2022

Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

NATURA 2000 - Habitatområder (DAI)

NATURA 2000 - Habitatområder

Naturlig tilgroet lysåben areal

Naturlig tilgroet lysåben areal

Kategori 3 - Heder, moser og overdrev

Kategori 3 Heder

Kategori 3 Overdrev

Kategori 3 Mose

Kategori 2 - Heder og overdrev

Kategori 2 Heder

Kategori 2 Overdrev

Kategori 2 - lobeliesøer og højmoser

Højmose

Lobeliesø

Kategori 1 - Heder og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Kategori 1 Heder

Kategori 1 Overdrev

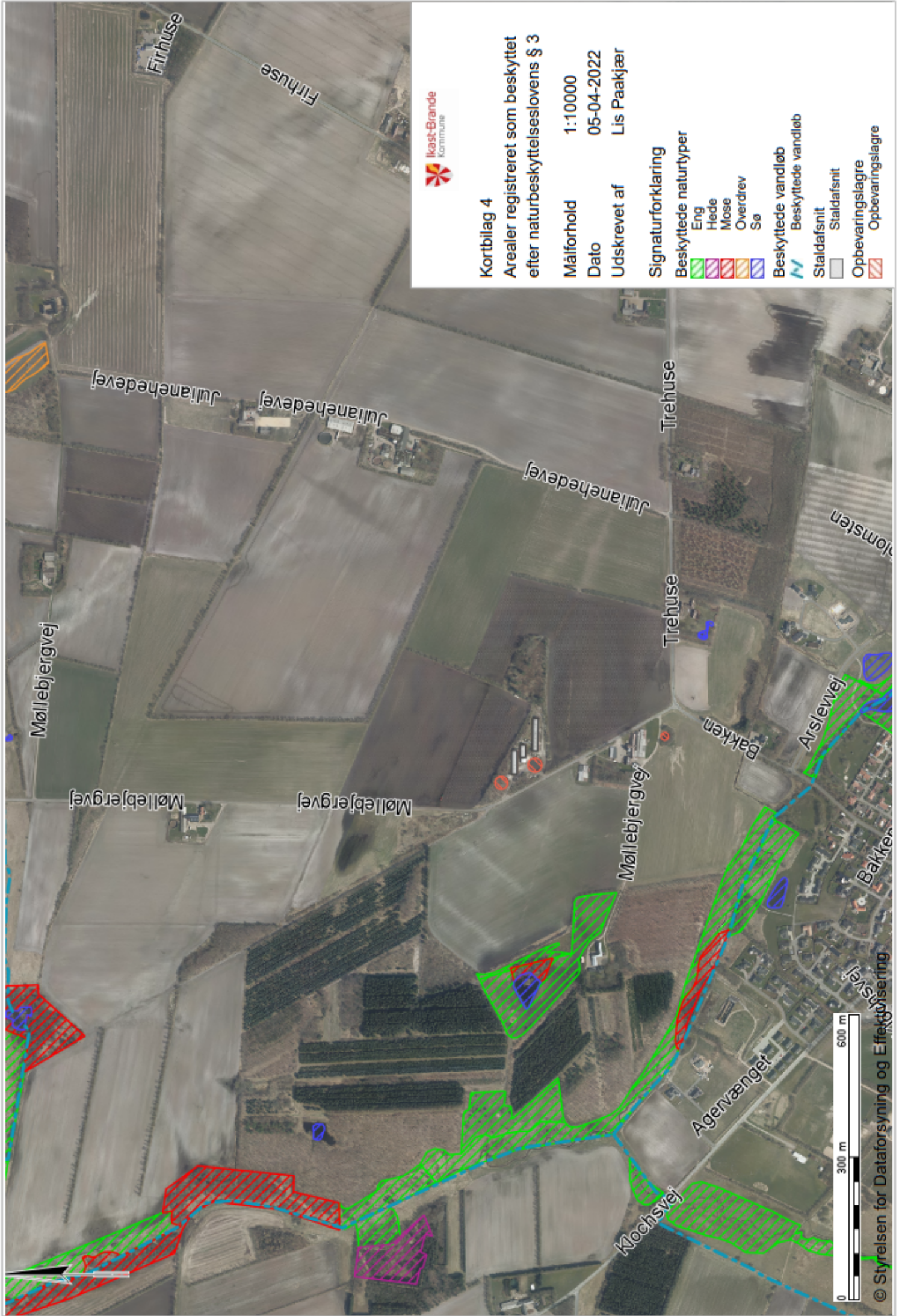
Staldafsnit

Staldafsnit

Opbevaringslagre

Opbevaringslagre

Kortbilag 4
Arealer registreret som beskyttet
efter naturbeskyttelseslovens § 3

Målforhold 1:10000
 Dato 05-04-2022
 Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

- Beskyttede naturtyper
- Eng
  - Hede
  - Mose
  - Overdrev
  - Sø
- Beskyttede vandløb
- Beskyttede vandløb
- Staldafsnit
- Staldafsnit
- Opbevaringslagre
- Opbevaringslagre

Bilag 1

Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

-
- ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).
- ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).
- ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).
- ^{iv} Lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*miljøbeskyttelsesloven*).
- ^v Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).
- ^{vi} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).
- ^{vii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: https://affald.ikast-brande.dk/media/cifdc0f1/regulativ_for_erhvervsaffald-ikastbrande.pdf
- ^{viii} Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*olietankbekendtgørelsen*).
- ^{ix} Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (*husdyrgødningsbekendtgørelsen*).